

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΑΠΟΦΑΣΗ

345/2014

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ' (δδ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 11^α Νοεμβρίου του έτους δύο χιλιάδες δεκατέσσερα (2014) ημέρα Τρίτη και ώρα 10:30 π.μ. και επί της οδού Λ. Κηφισίας 7, στην Αθήνα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

Πρόεδρος: Ράϊκος Δημήτριος
Αντιπρόεδρος : Μπουσουλέγκα Χριστίνα
Μέλη : Καραμανλής Ευάγγελος
Λουρίκας Δημήτριος
Σταθακόπουλος Δημήτριος

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν.

Γραμματέας: Τσιάβου Στυλιανή

Εισηγήτριες: Φωτεινή Τοπάλη, Νομικός, Ε.Ε.Π.

Κωνσταντία Πατελοδήμου, Ε.Ε.Π. Πληροφορικής

Κατά την διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν οι Εισηγήτριες κ.κ. Πατελοδήμου και Τοπάλη καθώς και η Προϊσταμένη του Τμήματος Γνωμοδοτήσεων κ. Καξιρή, οι οποίες και αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη της Αρχής.

Θέμα: Διατύπωση σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, βάσει του άρθρου 25, παρ. 4, περ. β' του Π.Δ. 60/2007, για την σύναψη σύμβασης υπηρεσιών ορθοαναγωγής και παράδοση συμπληρωματικών ορθοεικόνων, προϋπολογισθείσας δαπάνης ύψους €600.000,00, πλεο Φ.Π.Α. και διάρκειας δύο (2) μηνών.

Με το υπ' αριθ. Πρωτ. 112526/7-8-2014 αίτημα του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., το οποίο παρελήφθη στις 08/08/2014 από την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων και έλαβε αριθμ. πρωτ 3345, όπως αυτό συμπληρώθηκε με το υπ'αρ.πρ. 146377/17-10-2014 έγγραφο (αρ.πρ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 4367/20-10-2014), ζητείται η παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την έγκριση της διαδικασίας άσκησης δικαιωμάτων προαίρεσης, προκειμένου να ανατεθεί σύμβαση υπηρεσιών ορθοαναγωγής και παράδοση συμπληρωματικών ορθοεικόνων, στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου «Ψηφιακές Υπηρεσίες Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης στο Ανανεωμένο Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων», προϋπολογισθείσας δαπάνης έως του ποσού των €600.000,00, πλέον Φ.Π.Α. και διάρκειας δύο μηνών.

I. Ιστορικό-πραγματικά περιστατικά

Από τα αναφερόμενα στο κρινόμενο αίτημα Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και τα συνοδεύοντα αυτό υποβληθέντα έγγραφα, προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Στο πλαίσιο της υλοποίησης της, συγχρηματοδοτούμενης από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση», πράξης με κωδικό ΟΠΣ: 379473 και τίτλο «Ψηφιακές Υπηρεσίες Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης στο Ανανεωμένο Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων» με δικαιούχο τον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., διενεργήθηκε διεθνής ανοικτός διαγωνισμός για το ομότιτλο Υποέργο 1, μετά την ολοκλήρωση του οποίου υπογράφηκε η υπ'αριθ. 379473/1/31-10-2013 σύμβαση μεταξύ του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και της εταιρίας «Ερατοσθένης Μελετητική Ανώνυμη Εταιρία» συνολικού τιμήματος €1.928.368,00 πλέον Φ.Π.Α. (€2.371.892,64 συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.)

2. Σύμφωνα με την παράγραφο Α.2.1 «Αντικείμενο του Έργου» της διακήρυξης, το έργο αφορά στη δημιουργία ενός Συστήματος Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων και συνίσταται: α) στην εκτέλεση εργασιών γεωαναφοράς δορυφορικών εικόνων και παράδοσης ορθοφωτοχαρτών για το 30% της χώρας και β) στην εκτέλεση των εργασιών διανυσματοποίησης επί ορθοφωτοχαρτών των ενοτήτων και των υποενοτήτων του Συστήματος Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων (ΣΑΑ) -οι ορθοφωτοχάρτες χρησιμοποιούνται ως υπόβαθρο για τη διανυσματοποίηση- για το 68,72% της χώρας. Σχετικά με το υπολειπόμενο 38,72% των ορθοφωτοχαρτών, που δεν παραδίδονται εντός του έργου, πλην όμως απαιτούνται για την ολοκλήρωση της ψηφιοποίησης, η παράγραφος Α.2.1 των τευχών διακήρυξης προβλέπει: *«Να σημειωθεί ότι επιπλέον 9,1% των ορθοεικόνων της χώρας θα τύχουν προμήθειας από το υποέργο 6 της πράξης «Υψηλής Προστιθέμενης Αξίας Αγροτικές Ψηφιακές Υπηρεσίες (e-ΥπΑΑΤ)» ενώ ποσοστό 29,62% των ορθοεικόνων της χώρας θα τύχουν προμήθειας από την ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε. Να σημειωθεί ότι εάν δεν καταστούν διαθέσιμα τα δεδομένα της ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε. σε εύθετο χρόνο τότε το ποσοστό αυτό θα αποτελέσει προμήθεια του παρόντος έργου με κατάλληλη αύξηση του προϋπολογισμού μέσω προαίρεσης.»* Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι η “ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.” έχει μετονομαστεί σε “ΕΚΧΑ Α.Ε.”.

3. Περαιτέρω, τόσο στα τεύχη διακήρυξης του διαγωνισμού, όσο και στην υπογραφείσα σύμβαση, προβλέπεται δυνατότητα άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης.

Συγκεκριμένα, στις παραγράφους Β1.1 και Β5.1, σημ. 11 της διακήρυξης ορίζεται: «Για τα δικαιώματα προαίρεσης εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις του άρθρου 25 του ΠΔ 60/2007 στα σημεία που αφορούν προμήθεια αγαθών και υπηρεσίες (παραγράφοι 2β, 4α και 4β). Επισημαίνεται ότι τα δικαιώματα προαίρεσης σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους του άρθρου 25 του ΠΔ 60/2007, μπορεί να ανέρχονται αθροιστικά μέχρι του 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ και ίσου χρόνου με την αρχική σύμβαση».

Ο προϋπολογισμός του προς ανάθεση έργου εκτιμάται να ανέλθει μέχρι το ποσό των 600.000,00 € πλέον 138.000,00 Φ.Π.Α. 23%, το οποίο αντιστοιχεί σε 31.11% του συμβατικού τιμήματος της υπ'αριθμ. 379473/1/31-10-2013 σύμβασης μεταξύ του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και της εταιρίας «Ερατοσθένης Μελετητική Ανώνυμη Εταιρία». Επίσης, έχει διευκρινιστεί με το υπ'αρ.πρ. 146377/17-10-2014 έγγραφο του ΟΠΕΚΕΠΕ (αρ.πρ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 4367/20-10-2014) ότι «οι υπηρεσίες γεωαναφοράς και παράδοσης ορθοφωτοχαρτών ή αλλιώς ορθοαναγωγής και παράδοσης συμπληρωματικών ορθοεικόνων υπερτερούν με σχέση 60/40 αναφορικά με το κόστος της προμήθειας δορυφορικών εικόνων (οι δορυφορικές εικόνες προέρχονται από το αρχείο των εταιριών που διαθέτουν δορυφόρους και δεν απαιτούνται νέες λήψεις)».

Επιπροσθέτως, στο Άρθρο 14 -Επέκταση Σύμβασης της Σύμβασης, επιπλέον των ανωτέρω, ορίζεται «Εφόσον η αναθέτουσα Αρχή προτίθεται να ασκήσει δικαιώματα προαίρεσης στα πλαίσια του έργου, αυτά ελέγχονται ως προς την αναγκαιότητα άσκησής τους και την επιλεξιμότητά τους από την ΕΥΔ ΨΣ πριν την άσκησή τους».

4. Κατά τα αναφερόμενα στο υπ'αρ. πρ.112526/7-8-2014 έγγραφο του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., «Σύμφωνα με την από 31-10-2013 Σύμβαση και ειδικότερα σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα της υλοποίησης του έργου (Σύμβαση: άρθρο 6, Φάση 4 και Απόφαση Προέδρου με Α.Π 48375/17-4-2014) το ΜΕΡΟΣ Α της διανυσματοποίησης ενοτήτων του ΣΑΑ για το 30% τον ορθοφωτοχαρτών, που παρέχονται μέσω του έργου, ολοκληρώθηκε στις 16-6-2014. Αμέσως μετά, ακολουθεί το ΜΕΡΟΣ Β, δηλαδή η διανυσματοποίηση ενοτήτων του ΣΑΑ για το 9,1% των ορθοεικόνων που παρέχεται μέσω του Υποέργου 6 και για το 29,62% των ορθοεικόνων, το οποίο προβλέπονταν να διατεθεί από την ΕΚΧΑ Α.Ε.

Η από 31-10-2013 σύμβαση, σύμφωνα με το άρθρο 4, έχει διάρκεια 16 μήνες και ισχύ έως τις 28-2-2015. Ο χρόνος υλοποίησης που απαιτείται για την ολοκλήρωση του έργου και της σύμβασης, μετά τη διάθεση του 29,62% των ορθοφωτοχαρτών, είναι 8 μήνες με παράλληλη εκτέλεση εργασιών (σύμβαση, άρθρο 6, Φάση 4, ΜΕΡΟΣ Β, Φάση 5, 6 και 7). Αυτό σημαίνει ότι οι ορθοφωτοχάρτες, οι οποίοι είναι απολύτως αναγκαίοι για την ολοκλήρωση της σύμβασης, πρέπει να διατεθούν από την ΕΚΧΑ Α.Ε. σταδιακά από Ιούλιο έως Σεπτέμβριο 2014 το αργότερο.

Το ανωτέρω ποσοστό του 29,62% των ορθοφωτοχαρτών ήταν προγραμματισμένο από προηγούμενα έτη να παραχθεί στο πλαίσιο ενός άλλου έργου της ΕΚΧΑ Α.Ε. με τίτλο «ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΟΡΘΟΕΙΚΟΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΧΩΡΑ (LSO25)», και να διατεθεί στο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. μέσω ειδικού Μνημονίου Συνεργασίας που έχει ήδη υπογραφεί από τον Ιανουάριο 2012. Η ΕΚΧΑ Α.Ε. έχει προκηρύξει το έργο αυτό και βρίσκεται στη διαδικασία ανάθεσης αλλά δεν έχει ακόμη συμβασιολογηθεί. Προκειμένου για την τήρηση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης του έργου, ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. απέστειλε το με Α.Π. 94953/24-6-2014 έγγραφο στην ΕΚΧΑ Α.Ε. με το οποίο ζητούσε ενημέρωση για το χρονοδιάγραμμα διάθεσης ορθοεικόνων για το εν λόγω ποσοστό. Η ΕΚΧΑ Α.Ε. δεν

έχει απαντήσει μέχρι σήμερα. Από το γεγονός της μη απάντησης της ΕΚΧΑ Α.Ε. προκύπτει ότι το έργο «Ψηφιακές Υπηρεσίες Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης στο Ανανεωμένο Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων» δεν μπορεί να ολοκληρωθεί μέχρι την λήξη ισχύος της σύμβασης ήτοι στις 28-2-2015.

Όμως η εμπρόθεσμη ολοκλήρωση της σύμβασης αυτής, εκτός από νομική υποχρέωση για τον ΟΠΕΚΕΠΕ, αποτελεί και μνημονιακή υποχρέωση για τη χώρα, καθώς... σύμφωνα με το Συμπληρωματικό Μνημόνιο Συνεννόησης για Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής (Απρίλιος 2014) που έχει υπογράψει η χώρα και το αντίστοιχο σχέδιο δράσης προβλέπεται η ψηφιοποίηση για επιπλέον έκταση του 30% της χώρας και η προμήθεια νέων ορθοεικόνων σε ποσοστό 30% τα οποία θα ενσωματωθούν στο υπόβαθρο για την υποβολή των αιτήσεων του έτους 2015, δηλαδή μέχρι το Φεβρουάριο 2015”.

Επιπλέον, από την αναθέτουσα αρχή επισημαίνεται ότι, στην παράγραφο Α.2.4 «Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας του Έργου» της διακήρυξης, αναφέρεται: «Κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας του έργου αρχικώς προσδιορίζονται: Η έγκαιρη λήψη των λοιπών ορθοφωτοχαρτών από άλλες πηγές (ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε. και Υποέργο 6)...».

Τέλος, ως προς τον προϋπολογισμό της υπό ανάθεση προμήθειας, η αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει ότι “το ποσό αυτό είναι το ανώτατο προϋπολογιζόμενο τίμημα από το οποίο θα εκκινήσει η διαπραγμάτευση και προέκυψε από το σύνολο των αποδεκτών προσφορών κατά την διενέργεια του διαγωνισμού για το 30% της χώρας το οποίο ήδη υλοποιείται”.

5. Κατόπιν των ανωτέρω, ο ΟΠΕΚΕΠΕ, με το με αριθμ. Πρωτ. 112526/7-8-2014 έγγραφο-αίτημα του, όπως αυτό συμπληρώθηκε, αιτείται τη σύμφωνη γνώμη της Αρχής, προκειμένου να προσφύγει στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση διακήρυξης, σύμφωνα με το άρθρο 25. παρ. 4β του Π.Δ.60/2007, για την σύναψη σύμβασης υπηρεσιών ορθοαναγωγής και παράδοση συμπληρωματικών ορθοεικόνων, στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου «Ψηφιακές Υπηρεσίες Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης στο Ανανεωμένο Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων», προϋπολογιζόμενης δαπάνης έως του ποσού των €600.000,00, πλέον Φ.Π.Α. και διάρκειας δύο μηνών.

II. Νομικό πλαίσιο

6. Το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ, υποπερίπτωση δδ) του ν. 4013/2011 ορίζει: “δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του Π.Δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του Π.Δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων.”

7. Η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 του Π.Δ. 60/2007 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ...» ορίζει:

“Το παρόν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 9 έως 15, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας

(ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια:

α) 137.000 ευρώ, για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, εκτός αυτών που καλύπτονται από την περίπτωση β) στοιχείο iii), που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές οι οποίες είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές του Παραρτήματος IV. [...]

β) 211.000 ευρώ, προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που συνάπτονται είτε i) από αναθέτουσες αρχές άλλες από εκείνες που αναφέρονται στο Παράρτημα IV, είτε ii) από τις αναθέτουσες αρχές που αναφέρονται στο Παράρτημα IV και οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αφορούν προϊόντα τα οποία δεν καλύπτει το Παράρτημα V, είτε iii) από οποιαδήποτε αναθέτουσα αρχή και έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες της κατηγορίας 8 του Παραρτήματος II A, υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών της κατηγορίας 5 των οποίων οι θέσεις στο CPV είναι αντίστοιχες με τους αριθμούς αναφοράς CPC 7524, 7525 και 7526, ή/και υπηρεσίες που αναφέρονται στο Παράρτημα II B.”

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 του αριθ. 1336/2013 Κανονισμού για την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ, 2004/18/ΕΚ και 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής τους κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, το ως άνω ποσό αναπροσαρμόστηκε στις 134.000 και 207.000 ευρώ αντίστοιχα.

8. Στο Π.Δ. 60/2007 και ειδικότερα στο άρθρο 25 [με τίτλο “Διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού (άρθρο 31 οδηγίας 2004/18/ΕΚ)”] προβλέπεται ότι:

«Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις [...]

4. Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών: ...β) όταν έχουν ως αντικείμενο νέα έργα ή υπηρεσίες που συνίστανται στην επανάληψη παρόμοιων έργων ή υπηρεσιών που ανατέθηκαν στον οικονομικό φορέα ανάδοχο της αρχικής σύμβασης από τις ίδιες αναθέτουσες αρχές, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά τα έργα ή οι υπηρεσίες είναι σύμφωνες με μία βασική μελέτη που αποτέλεσε αντικείμενο αρχικής σύμβασης και η οποία έχει συναφθεί σύμφωνα με την ανοικτή ή την κλειστή διαδικασία».

Η δυνατότητα προσφυγής στη διαδικασία αυτή πρέπει να επισημαίνεται ήδη κατά την αρχική προκήρυξη διαγωνισμού, και το συνολικό προβλεπόμενο ποσό για τη συνέχιση των εργασιών ή υπηρεσιών λαμβάνεται υπόψη από τις αναθέτουσες αρχές κατά την εφαρμογή του άρθρου 6. Προσφυγή στη διαδικασία αυτή επιτρέπεται μόνο επί μια τριετία μετά τη σύναψη της αρχικής σύμβασης. ».

III. Νομική Εκτίμηση

9. Το υπό εξέταση αίτημα του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών, με την έννοια της περ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 2 του Π.Δ. 60/2007, περί προσαρμογής της Ελληνικής Νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ «περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών». Δεδομένου ότι πρόκειται για διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών, σε συνδυασμό με τον συνολικό προϋπολογισμό του αιτήματος, ο οποίος ανέρχεται στο ποσό των

€600.000,00, πλέον Φ.Π.Α., συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης επί του αιτήματος, σύμφωνα με την προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ, υποπερίπτωση δδ) του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρου 8 του Π.Δ. 60/2007.

10. Κατά πάγια άποψη της νομολογίας, η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 Π.Δ. 60/2007) (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8^{ης} Απριλίου 2008, C-337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56).

11. Συναφώς επισημαίνεται ότι, οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από την βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζομένων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2004/18/ΕΚ να μην απολέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

Από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα κάτωθι:

12. Η Αναθέτουσα Αρχή, σύμφωνα με το έγγραφο αίτημά της και το υποβληθέν σχέδιο Απόφασης, θα προβεί, κατόπιν της σύμφωνης γνώμης της Αρχής, στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης για την ανάθεση υπηρεσιών ορθοαναγωγής και παράδοση συμπληρωματικών ορθοεικόνων, κατ' ενάσκηση δικαιώματος προαίρεσης. Ως νομική βάση του αιτήματός της επικαλείται τη διάταξη του άρθρου 25 παρ. 4, περ. β του Π.Δ. 60/2007.

13. Η εφαρμογή του άρθρου 25 παρ. 4 περ. β' του Π.Δ. 60/2007, που παρέχει (για δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών) τη δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να συνάπτουν συμβάσεις με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, αναφέρεται μόνο σε συμβάσεις νέων έργων και υπηρεσιών που πρόκειται να ανατεθούν στον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης από την ίδια αναθέτουσα αρχή και προϋποθέτει ότι συντρέχουν σωρευτικά τα κάτωθι:

α) να αφορούν σε επανάληψη παρόμοιων με την αρχική σύμβαση έργων ή υπηρεσιών,

β) να συμφωνούν με την βασική μελέτη που αποτέλεσε αντικείμενο της αρχικής σύμβασης, η οποία συνήφθη με ανοικτή ή κλειστή διαδικασία,

γ) η δυνατότητα προσφυγής στην ανωτέρω διαδικασία να επισημαίνεται κατά την αρχική προκήρυξη του διαγωνισμού,

- δ) να ανατεθούν οι συμβάσεις νέων έργων και υπηρεσιών στον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης και
ε) να μην έχει παρέλθει τριετία από τη σύναψη της αρχικής σύμβασης.

13.1 Ως προς την προϋπόθεση, τα νέα έργα ή οι νέες υπηρεσίες να αφορούν σε επανάληψη παρόμοιων με την αρχική σύμβαση έργων ή υπηρεσιών.

Σύμφωνα με την αριθμ.775/1997 Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ): «[...] Οι νέες – πρόσθετες – υπηρεσίες που δύνανται να ανατεθούν απευθείας στον παρέχοντα ήδη υπηρεσίες ανάδοχο μιας πρώτης σύμβασης, που συνήφθη με την ίδια αναθέτουσα αρχή, αρκεί να είναι παρόμοιες ή παραπλήσιες των αρχικών, όμως οι νέες αυτές υπηρεσίες θα πρέπει να κείνται, οπωσδήποτε, εντός του πλαισίου του ανατεθέντος αρχικώς έργου ή παρόμοιου έργου δηλ. να ανατεθούν κατά διεύρυνση των αρχικών ενεργειών του αυτού ή παρόμοιου έργου και να μην αφορούν σε άλλα, διάφορα, έργα, έστω και του αυτού βασικού προγράμματος, να συνίστανται δε προεχόντως, σε επανάληψη άλλων παρόμοιων υπηρεσιών».

Επίσης, σύμφωνα με την αριθμ. 689/2001 Γνωμοδότηση του ΝΣΚ «[...] Πρέπει οι νέες υπηρεσίες να είναι κατά κάποιο τρόπο, παρεμφερείς με αυτές που προβλέφθηκαν στη διακήρυξη και αποτέλεσαν αντικείμενο της πρώτης συμβάσεως και να μην αφορούν αντικείμενο εντελώς άσχετο με αυτό της πρώτης συμβάσεως [...]».

Περαιτέρω, όπως έχει διευκρινίσει σε έγγραφά της η Επιτροπή [MARKT.C2/NB/ds.D(2005)9399/06-07-05], οι νέες αυτές υπηρεσίες δεν μπορεί να είναι άσχετες με το αντικείμενο της αρχικής συναφθείσας σύμβασης. Θα πρέπει να καθορίζονται σε συνάρτηση με τη φύση και το είδος του αντικειμένου της πρώτης συμβάσεως κατά τέτοιο τρόπο, ώστε οι συμμετέχοντες να γνωρίζουν σε τι θα συνίστανται οι υπηρεσίες, οι οποίες θα ανατεθούν ενδεχομένως με την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία.

Εν προκειμένω, σύμφωνα με την παράγραφο Α.2.1 «Αντικείμενο του Έργου» της διακήρυξης, το έργο αφορά στη δημιουργία ενός Συστήματος Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων και συνίσταται: α) στην εκτέλεση εργασιών γεωαναφοράς (άλλως, ορθοαναγωγής) δορυφορικών εικόνων και παράδοσης ορθοφωτοχαρτών για το 30% της χώρας και β) στην εκτέλεση των εργασιών διανυσματοποίησης επί ορθοφωτοχαρτών των ενοτήτων και των υποενοτήτων του Συστήματος Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων (ΣΑΑ) -οι ορθοφωτοχάρτες χρησιμοποιούνται ως υπόβαθρο για τη διανυσματοποίηση - για το 68,72% της χώρας. Σχετικά με το υπολειπόμενο 38,72% των ορθοφωτοχαρτών, που δεν παραδίδονται εντός του έργου, πλην όμως απαιτούνται για την ολοκλήρωση της ψηφιοποίησης, η παράγραφος Α.2.1 των τευχών διακήρυξης προβλέπει: «...9,1% των ορθοεικόνων της χώρας θα τύχουν προμήθειας από το υποέργο 6 της πράξης «Υψηλής Προστιθέμενης Αξίας Αγροτικές Ψηφιακές Υπηρεσίες (e-ΥΠΑΑΤ)» ενώ ποσοστό 29,62% των ορθοεικόνων της χώρας θα τύχουν προμήθειας από την ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.».

Με την αιτούμενη ενεργοποίηση του δικαιώματος προαίρεσης, πρόκειται να καλυφθεί η αδυναμία διάθεσης των ορθοφωτοχαρτών από την ΕΚΧΑ ΑΕ (πρώην ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ Α.Ε.), με την ανάθεση του έργου παροχής υπηρεσιών ορθοαναγωγής και παράδοσης συμπληρωματικών ορθοφωτοχαρτών για το 29,62% της χώρας, στον ανάδοχο του αρχικού έργου. Οι νέες αυτές υπηρεσίες διαφοροποιούνται από τις αρχικές μόνο ως προς την περιοχή της επικράτειας στη οποία αφορούν.

Βάσει των ανωτέρω, συνάγεται ότι οι αιτούμενες υπηρεσίες ορθοαναγωγής (άλλως, γεωαναφοράς) και παράδοσης ορθοφωτοχαρτών, κείνται εντός του πλαισίου του ανατεθέντος αρχικώς έργου και συνίστανται σε επανάληψη παρόμοιων υπηρεσιών με αυτές που ανατέθηκαν στον ανάδοχο με την αρχική σύμβαση.

13.2 Ως προς την προϋπόθεση, τα νέα έργα ή οι νέες υπηρεσίες να συμφωνούν με την βασική μελέτη που αποτέλεσε αντικείμενο της αρχικής σύμβασης, η οποία συνήφθη με ανοικτή ή κλειστή διαδικασία.

Το αντικείμενο του έργου του αναδόχου ορίζεται στην παράγραφο Α.2.1 της διακήρυξης. Περαιτέρω, στην παράγραφο Α.3 της διακήρυξης, καθορίζονται αναλυτικότερα οι λειτουργικές και τεχνικές προδιαγραφές του έργου, στην επόμενη παράγραφο Α.4, ορίζονται οι ελάχιστες προδιαγραφές των προς παροχή υπηρεσιών της προκήρυξης, ενώ στην παράγραφο Α.5 αναλύεται η απαιτούμενη μεθοδολογία διοίκησης και υλοποίησης του έργου.

Στην υπ'αρ. 379473/1/31-10-2013 υπογραφείσα σύμβαση και ειδικότερα στο άρθρο 2 αυτής, κατ' ακολουθία των οριζόμενων στην διακήρυξη, ορίζεται ότι το έργο του αναδόχου *“περιγράφεται αναλυτικά στο συνημμένο στην παρούσα σύμβαση Παράρτημα, στο οποίο επισυνάπτονται η με αρ. 15576/14-02-2013 διακήρυξη διεθνούς ανοικτού διαγωνισμού και η με αρ. 35665/28-03-2013 υποβληθείσα τεχνικοοικονομική προσφορά του Αναδόχου”*.

Περαιτέρω, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο Α.2.1 της διακήρυξης *“..εάν δεν καταστούν διαθέσιμα τα δεδομένα της ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε. σε εύθετο χρόνο τότε το ποσοστό αυτό θα αποτελέσει προμήθεια του παρόντος έργου με κατάλληλη αύξηση του προϋπολογισμού μέσω προαίρεσης”*. Σχετικώς διευκρινίζεται ότι στο από 31.01.2012 υπογραφέν μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ της εταιρίας ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε. και του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και ειδικότερα στο άρθρο 6, παρ. 2.1 αυτού, προβλέπεται ότι η ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΕ δεσμεύεται να διαθέτει σταδιακά στον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. *“Τα ψηφιακά προϊόντα...που αφορούν στη χορήγηση των ορθοφωτοχαρτών του Ελλαδικού χώρου σε ΕΓΣΑ '87, σταδιακά και το αργότερο εντός 60 ημερολογιακών ημερών, από την ημέρα κοινοποίησης προς την ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ του καταλόγου με τις εκάστοτε περιοχές ενδιαφέροντος του ΟΠΕΚΕΠΕ”*.

Επί του προκειμένου, δέον όπως επισημανθεί ότι με τις νέες, υπό ανάθεση, υπηρεσίες, πρόκειται να υλοποιηθεί το μέρος εκείνο του αρχικού έργου που επρόκειτο να παρασχεθεί από την ΕΚΧΑ Α.Ε. Ως εκ τούτου, οι νέες υπηρεσίες εντάσσονται στο πλαίσιο του αρχικώς προκηρυχθέντος έργου και, συνεπώς, τόσο οι λειτουργικές και τεχνικές προδιαγραφές του έργου και των σχετικών υπηρεσιών, όσο και η απαιτούμενη μεθοδολογία διοίκησης και υλοποίησης του έργου, παραμένουν όπως ορίστηκαν στη σχετική διακήρυξη.

Εν κατακλείδι, σύμφωνα με τα ανωτέρω αναφερόμενα, οι νέες υπηρεσίες εντάσσονται στο πλαίσιο του αρχικώς προκηρυχθέντος έργου, συνίστανται σε επανάληψη παρόμοιων υπηρεσιών με αυτές που έχουν ήδη ανατεθεί στον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης, θα ανατεθούν κατά διεύρυνση των αρχικών ενεργειών του έργου και δεν αφορούν σε άλλα έργα. Επομένως, συνάγεται ότι πληρούται και η προϋπόθεση, σύμφωνα με την οποία, τα νέα έργα ή οι νέες υπηρεσίες θα πρέπει να συμφωνούν με την βασική μελέτη, που αποτέλεσε αντικείμενο της αρχικής σύμβασης, η οποία συνήφθη με ανοικτή ή κλειστή διαδικασία.

13.3 Ως προς την προϋπόθεση, η δυνατότητα προσφυγής στην ανωτέρω διαδικασία να επισημαίνεται κατά την αρχική προκήρυξη του διαγωνισμού.

Εν προκειμένω, η δυνατότητα ανάθεσης στον ανάδοχο του έργου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 25 παρ. 4 εδ. β του Π.Δ. 60/2007, νέων υπηρεσιών, που συνίστανται σε επανάληψη άλλων παρόμοιων, στο πλαίσιο του ανατεθέντος έργου, έχει ήδη προβλεφθεί, τόσο στο τεύχος διακήρυξης του διαγωνισμού, όσο και στην από 31-10-2013 υπογραφείσα σύμβαση.

Ειδικότερα, στο τεύχος διακήρυξης, η συγκεκριμένη αναφορά εμφανίζεται στα εξής σημεία:

- στο Μέρος Α', στην παράγραφο Α.2.1, ορίζεται: *“Να σημειωθεί ότι εάν δεν καταστούν διαθέσιμα τα δεδομένα της ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε. σε εύθετο χρόνο τότε το ποσοστό αυτό θα αποτελέσει προμήθεια του παρόντος έργου με κατάλληλη αύξηση του προϋπολογισμού μέσω προαίρεσης”*,
- στο Μέρος Β', στις παραγράφους Β1.1 και Β5.1, σημ. 11 της διακήρυξης ορίζεται: *«Για τα δικαιώματα προαίρεσης εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις του άρθρου 25 του ΠΔ 60/2007 στα σημεία που αφορούν προμήθεια αγαθών και υπηρεσίες (παράγραφοι 2β, 4α και 4β). Επισημαίνεται ότι τα δικαιώματα προαίρεσης σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους του άρθρου 25 του ΠΔ 60/2007, μπορεί να ανέρχονται αθροιστικά μέχρι του 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης μη συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ και ίσου χρόνου με την αρχική σύμβαση”*,
- έχει συμπεριληφθεί τόσο στην περίληψη που δημοσιεύθηκε στην Ε.Ε.Ε.Ε. (Τμήμα ΙΙ, σημείο ΙΙ.2., όσο και στις περιλήψεις που δημοσιεύθηκαν στο Φ.Ε.Κ. και στον Ελληνικό Τύπο.

Επομένως, συνάγεται ότι πληρούνται και η προϋπόθεση, σύμφωνα με την οποία η δυνατότητα προσφυγής στην ανωτέρω διαδικασία πρέπει να επισημαίνεται κατά την αρχική προκήρυξη του διαγωνισμού.

13.4 Ως προς την προϋπόθεση, τα νέα έργα ή οι νέες υπηρεσίες να ανατεθούν με σύμβαση στον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης.

Έχει υποβληθεί συνημμένως στην Αρχή σχέδιο Απόφασης για τη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης για την ανάθεση υπηρεσιών ορθοαναγωγής και παράδοσης συμπληρωματικών ορθοεικόνων, στην ανάδοχο της αρχικής σύμβασης, εταιρίας «Ερατοσθένης Μελετητική Ανώνυμη Εταιρία».

Επομένως, συνάγεται ότι πληρούνται και η προϋπόθεση, σύμφωνα με την οποία τα νέα έργα ή οι νέες υπηρεσίες να ανατεθούν με σύμβαση στον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης.

13.5 Ως προς την προϋπόθεση, να μην έχει παρέλθει τριετία από τη σύναψη της αρχικής σύμβασης.

Η σύμβαση για την υλοποίηση του έργου «Ψηφιακές Υπηρεσίες Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης στο Ανανεωμένο Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων» μεταξύ του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και της αναδόχου εταιρίας «Ερατοσθένης Μελετητική Ανώνυμη Εταιρία» υπεγράφη στις 31.10.2013 και όριζε ως διάρκεια για την υλοποίηση αυτού τους 16 μήνες από την υπογραφή της.

Επισημαίνεται ότι η χρονική διάρκεια των τριών ετών για την πλήρωση της προϋπόθεσης αυτής, συντρέχει από τη σύναψη της σύμβασης και όχι από την ολοκλήρωση του έργου (Δ.Ε.Ε. Απόφαση C-385/02, σκέψη 34).

Κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα, κατά την υποβολή του αριθμ. πρωτ. εισερχ. 3345/08-08-2014 εγγράφου-αιτήματος του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. προς την ΕΑΑΔΗΣΥ, για την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, για την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, κατ' επίκληση του άρθρου 25 παρ. 4β, δεν είχε παρέλθει τριετία από την υπογραφή της αρχικής σύμβασης. Επομένως, συνάγεται ότι πληρούνται και η προϋπόθεση αυτή για την εφαρμογή της εξαιρετικής διαδικασίας του άρθρου 25 παρ. 4β του Π.Δ. 60/2007.

14. Κατά συνέπεια, ενόψει του συνόλου των προεκτεθέντων, διαπιστώνεται ότι συντρέχουν σωρευτικά οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 25 παρ. 4β του Π.Δ. 60/2007, καθώς προκύπτει η συνδρομή λόγου και προϋπόθεσης για την υιοθέτηση της εξαιρετικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Π.Δ. 60/2007.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις εφαρμοστέες διατάξεις, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ομόφωνα αποφασίζει:

Την παροχή σύμφωνης γνώμης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 παρ. 2, περ. γ υποπερ. (δδ) του Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, επί του αιτήματος του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.), για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση διακήρυξης, σύμφωνα με το άρθρο 25. παρ. 4β του Π.Δ.60/2007, για την σύναψη σύμβασης υπηρεσιών ορθοαναγωγής και παράδοση συμπληρωματικών ορθοεικόνων, στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου «Ψηφιακές Υπηρεσίες Ενιαίας Αίτησης Ενίσχυσης στο Ανανεωμένο Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων», προϋπολογιζόμενης δαπάνης έως του ποσού των €600.000,00, πλέον Φ.Π.Α. και διάρκειας δύο μηνών, λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 11 Νοεμβρίου 2014

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο πρόεδρος

Δημήτριος Ραΐκος